

BANKALARIN MUHASEBE UYGULAMALARINA VE BELGELERİN SAKLANMASINA İLİŞKİN USUL VE ESASLARHAKKINDA YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç ve Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, bankaların; muhasebe ve raporlama sisteminde şeffaflık ve tekdüzenin sağlanması, işlemlerinin kayıt dışında kalmasının önlenmesi, faaliyetlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi, konsolide ve konsolide olmayan bazda mali durumları, mali performansları ile yönetimin etkinliği hakkında bilgileri içeren finansal tablolarının zamanında ve doğru bir şekilde hazırlanması, raporlanması ve yayımlanmasına ve belgelerin saklanmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 37, 39, 42, 93 ve 95 inci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte yer alan;

- a) Banka: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan bankaları,
  - b) Kanun: 5411 sayılı Bankacılık Kanununu,
  - c) Kurul: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunu,
  - ç) Kurum: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunu,
  - d) Kuruluş birlikleri: Türkiye Bankalar Birliği ve Türkiye Katılım Bankaları Birliğini,
  - e) Türkiye Muhasebe Standardı: Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu tarafından yürürlüğe konulmuş olan Türkiye Muhasebe Standartları ve Türkiye Finansal Raporlama Standartları ile bunlara ilişkin ek ve yorumları,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Faaliyetlerin Muhasebeleştirilmesi, Finansal Tablolar ve Finansal Raporlar

Faaliyetlerin muhasebeleştirilmesi

MADDE 4 – (1) Bankalar, faaliyetlerini bu Yönetmelik ve Kurulca çıkarılacak tebliğlere göre muhasebeleştirir. Faaliyetlerin, 16/1/2005 tarihli ve 25702 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türkiye Muhasebe Standartları Kurulunun 1 sıra Nolu Finansal Tabloların Hazırlanma ve Sunulma Esaslarına İlişkin Kavramsal Çerçeve Hakkında Tebliğ hükümleri çerçevesinde Türkiye Muhasebe Standartlarına uygun olarak muhasebeleştirilmesi esastır. Ancak, bağlı ortaklık, birlikte kontrol edilen ortaklık ve iştiraklerin muhasebeleştirilmesi ve konsolide finansal tablolar, kamuya açıklanacak finansal tablolar ile bunlara ilişkin açıklama ve dipnotların düzenlenmesine ilişkin usul ve esaslar Kurulca çıkarılacak tebliğler ile belirlenir.

Finansal tablolar

MADDE 5 – (1) Finansal tablolar; bilanço (bilanço dışı hesaplarla birlikte), gelir tablosu (kâr ve zarar cetveli), özkaynak değişim tablosu ve nakit akış tablosu ile kâr dağıtım tablosundan oluşur. Finansal tablo dipnot ve açıklamaları ile finansal tablolarda yer alan bilgilere ilişkin açıklayıcı rapor ve tablolar, finansal tabloların ayrılmaz parçalarıdır. Bilanço ve gelir tablosu, dipnot, açıklama ve ekleri ile birlikte temel finansal tabloları oluşturur.

Bilanço

MADDE 6 – (1) Bilanço, bankanın belirli bir tarihteki iktisadi ve mali durumunu yansıtan, varlıklarını, borçlarını ve özkaynaklarını, aktif ve pasif hesaplar şeklinde gerçeğe uygun ve doğru bir biçimde gösteren tablodur. Bilançonun aktif bölümü paraya dönüşüm çabukluğuna, pasif bölümü ise ödeme çabukluğuna göre düzenlenir.

(2) Bilanço net değer esasına göre hazırlanır. Bu nedenle, bankanın aktif ve pasif yapısını düzenleyici nitelikteki hesaplar ilgili buldukları kalemlerin altında birer indirim kalemi olarak gösterilir. Bilançonun aktif ve pasif yapısını yansıtan hesaplar kendi aralarında mahsup edilemez. Borç bakiyesi veren hesapların bilançonun aktif bölümünde, alacak bakiyesi veren hesapların pasif bölümünde yer alması sağlanır.

(3) Varlıklar gelecekteki iktisadi faydaların kullanma hakkının bankaya ait olması ve güvenilir bir şekilde ölçülebilen değer veya maliyetinin bulunması durumunda bilançoda gösterilir. Tutarları kesin olarak saptanamayan alacaklar için herhangi bir tahakkuk işlemi yapılamaz. Bu tür alacaklar aktif kalemlere ilişkin açıklama ve dipnotlarda gösterilir.

(4) Yükümlülükler iktisadi faydaları içeren kaynakların banka dışına çıkmasına yol açacak bir edime sahip olunması ve bu edimin yerine getirilmesi için gerekli tutarın güvenilir bir şekilde ölçülebilmesi durumunda bilançoda gösterilir.

(5) Tutarı kesin olarak saptanamayanlar veya ihtilafa konu olanlar da dahil olmak üzere, bankanın bilinen ve tutarı uygun olarak tahmin edilebilen bütün yabancı kaynakları tespit ve kayıt edilerek bilançoda gösterilmelidir.

(6) Bilanço dışı hesaplar, bankanın aktif ve pasifini birinci derecede ilgilendirmeyen, müşterilere sağlanan gayri nakdi krediler ile ileride borç veya alacak doğuracak hak ve yükümlülükleri, fer'i zilyetlik altındaki değerleri ve muhasebe disiplini altında takip edilmek istenen bilgileri izlemek amacıyla kullanılan bilanço dışı hesapları ifade eder.

(7) Bilanço dışı hesapların bakiyeleri, gerçek aktif ve pasif değer niteliği taşımadığından, bu gruptaki hesaplar bilanço ve gelir tablosu hesapları ile karşılaştırılmaz.

Gelir tablosu

MADDE 7 – (1) Gelir tablosu, bankanın belirli bir hesap döneminde elde ettiği tüm hasılat ve gelirler ile katlandığı tüm maliyet ve giderleri sınıflandırılmış olarak gösteren ve dönem faaliyet sonuçlarını kâr veya zarar olarak özetleyen tablodur.

(2) Bütün gelir ve giderler, tahakkuk tarihleri itibarıyla kayda alınır ve tahakkuk ettikleri hesap dönemine ait gelir tablosunda gösterilir.

(3) Bütün gelirler ve giderler, kaynakları itibarıyla sınıflandırılır, her gelir grubu ilgili olduğu gider grubu ile karşılaştırılır ve gayrisafi tutarları üzerinden gösterilir. Bir gelir kalemi, tamamen veya kısmen bir gider kalemiyle netleştirilmek suretiyle gelir tablosu kapsamından çıkarılamaz.

(4) Gelirler, varlıklardaki artışa veya yükümlülüklerdeki azalışa bağlı olarak elde edilebilir iktisadi faydalarda güvenilir bir şekilde ölçülebilen bir artış olduğunda, gelir tablosunda muhasebeleştirilir. Gelirlerin kayda alınması, varlıklardaki artış veya yükümlülüklerdeki azalışlarla eş zamanlı olarak gerçekleştirilir.

(5) Giderler, varlıklardaki azalış veya yükümlülüklerdeki artışa bağlı olarak elde edilebilir iktisadi faydalarda güvenilir bir şekilde ölçülebilen bir azalış olduğunda, gelir tablosunda muhasebeleştirilir. Giderlerin muhasebeleştirilmesi, yükümlülüklerdeki artış veya varlıklardaki azalışlarla eş zamanlı olarak gerçekleştirilir.

(6) Gerçekleşmemiş gelir ve kârlar, gerçekleşmiş gibi veya gerçekleşenler gerçek tutarından fazla veya az gösterilemez. Belirli bir dönem veya dönemlerin, gerçeğe uygun faaliyet sonuçlarını göstermek için, ilgili dönem veya dönemlerin başında veya sonunda doğru hesap kesimi ve mutabakatı işlemleri yapılmalıdır.

(7) Gelir, gider, kâr ve zarar kayıtları ile ilgili olarak düzeltme kaydı yapılmasının gerekmesi, ancak, bu kayıtların önceki dönemlerin finansal tablolarında düzeltme yapılmasını gerektirecek büyüklük ve nitelikte olmaması durumunda, yapılan düzeltmeler dönemin gelir tablosunda gösterilir.

Nakit akış tablosu

MADDE 8 – (1) Nakit akış tablosu, belirli bir muhasebe döneminde bankaların nakit ve nakit benzeri varlıklarında meydana gelen değişiklikleri ifade eden nakit akışlarını (nakit tahsilat ve ödemelerini), kaynakları ve kullanım yerleri bakımından bankacılık faaliyetleri, yatırım faaliyetleri ve finansman faaliyetleri itibarıyla sınıflandırarak gösteren tablodur. Nakit akış tablosu, bankanın nakit ve nakde eşdeğer varlık yaratma kabiliyetinin, bunların tutarının, zamanlamasının ve kesinliğinin değerlendirilmesine yönelik finansal bilgileri içerir ve bu tablonun düzenlenmesinde nakit esası benimsenir.

Özkaynak değişim tablosu

MADDE 9 – (1) Özkaynak değişim tablosu, ana ve katkı sermaye kalemlerinin her birinin dönem başı bakiyesini, dönem içinde söz konusu kalemlerde meydana gelen artışları veya azalışları ve dönem sonu kalanını ayrı ayrı gösterecek biçimde düzenlenir. Karşılaştırılabilirliği sağlamak bakımından, cari dönem hareketlerinin yanı sıra önceki dönem hareketleri ayrı bir bölüm şeklinde gösterilir.

Finansal raporlar

MADDE 10 – (Değişik:RG-23/10/2015-29511) ⁽¹⁾

(1) Bankalar tarafından bu Yönetmelik ve ilgili tebliğlerde belirtilen biçim ve içerikte hazırlanan yıl sonuna ilişkin finansal tablolar, bağımsız denetim raporu ve bunların ekinde yer alacak Kurulca açıklanması gerekli görülen ilave bilgiler ile risk yönetimine ilişkin açıklamalar yıl sonu finansal raporunu; kâr dağıtım tablosu hariç olmak üzere ilgili ara döneme ilişkin finansal tablolar, bağımsız denetim raporu ve bunların ekinde yer alacak banka yönetim kurulu başkanı ve genel müdürünün ara dönem faaliyetlerine ilişkin değerlendirmelerini içerecek ara dönem faaliyet raporu ile Kurulca açıklanması gerekli görülen ilave bilgiler risk yönetimine ilişkin açıklamalar ara dönem finansal raporunu oluşturur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yurt Dışı Şubelere Ait Finansal Tabloların Konsolide Edilmesi ve Yönetim Kurulunun Sorumluluğu

Yurt dışı şubelere ait finansal tabloların konsolide edilmesi

MADDE 11 – (1) Türkiye’de kurulu bulunan bankaların yurt dışındaki şubelerine ait finansal tabloların bankanın yurt içindeki faaliyetlerine ilişkin finansal tabloları ile konsolide edilmesi şarttır.

(2) Yurt dışındaki şubelerin finansal tabloları, bu Yönetmelikte yer alan esaslara uygun olarak düzenlenmemiş ise, konsolide finansal tabloların hazırlanması sırasında gerekli düzeltmeler yapılarak bu Yönetmelikte belirlenen usul ve esaslara uygunluk sağlanır.

(3) Yurt dışındaki şubelerin finansal tabloları farklı muhasebe politikaları benimsenerek düzenlenmiş ise, muhasebe politikalarının neden olduğu farklılıklar, bu Yönetmelikte belirtilen esaslar çerçevesinde ortak muhasebe politikaları uygulanarak, konsolide finansal tabloların hazırlanması sırasında giderilir. Muhasebe politikalarının neden olduğu farklılıkların tam olarak hesaplanması imkansız ise, düzeltme işlemi belli varsayım ve tahminlere göre yapılır ve bu varsayım ve tahminler dipnotlarda açıklanır.

(4) Yurt dışındaki şubelerin finansal tabloları, banka merkezinin finansal tablolarının düzenlendiği tarih esas alınarak konsolide edilir.

(5) Yurt dışındaki şubelerin aktif ve pasif kalemleri "tam konsolidasyon" yöntemi uygulanarak konsolide bilançoya alınır. Yurt dışı şubelerin varlık, kaynak, gelir ve giderlerinin, bilanço dışı

hesaplarının yüzde yüzünün merkezin varlık, kaynak, gelir, giderleriyle ve bilanço dışı hesaplarıyla birleştirilmesi sağlanır. Bankanın yurt dışı şubelerinin ve yurt içi birimlerinin aktif ve pasif hesapları toplanır. Banka merkezi ile yurt dışı şubelerin birbirlerinden olan alacak ve borçları karşılıklı indirilir.

(6) Yurt dışındaki şubelerin gelir ve giderleri, tümüyle konsolide gelir tablosuna alınır. Konsolidasyona alınan yurt içi-yurt dışı birimler arasındaki işlemlerden doğan gelir ve giderler karşılıklı olarak silinir.

(7) Merkez ve yurt dışı birimler arasındaki önemli uygulamalar konsolide finansal tablo dipnotlarında belirtilir ve bu uygulamaların varlık, kaynak, finansal durum ve kâr/zarara olan önemli etkileri açıklanır. Yurt dışı şubelerin buldukları ülke ve şehirler, aktif ve mevduat büyüklükleri ve konsolide finansal tabloların farklı kalemlerinde kullanılan değerlendirme yöntemleri, değer düzeltmelerinde kullanılan yöntemler bilanço ve kâr ve zarar cetvelinin dipnotlarında açıklanmalıdır.

Yönetim kurulunun sorumluluğu

MADDE 12 – (1) Yönetim kurulu, bu Yönetmelikte belirlenen usul ve esaslara uygun olarak faaliyetlerin muhasebeleştirilmesi, finansal tabloların hazırlanması, onaylanması, denetlenmesi, yetkili mercilere sunulması ve yayımlanması dâhil finansal raporlama sistemini, görev, yetki ve sorumlulukları belirlemek, bilgi sistemlerini yeterli hale getirmek ve uygulamayı gözetmekle yükümlüdür. Bu yükümlülüğe bağlı olarak yönetim kurulu, muhasebe ve raporlama sistemiyle ilgili olarak; temel politikaların belirlenmesi, iş tanımlarının, görev, yetki ve sorumlulukların iş akış şemasına uygun olarak açık bir şekilde yapılması, iç ve dış bilgi akış sisteminin yeterli hale getirilmesi, yetki ve sorumlulukların açık bir şekilde belirlenmesi ve bununla ilgili uygulamanın gözetilmesi hususlarında gerekli tedbirleri almakla sorumludur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Finansal Raporların Yetkili Kişilerce İmzalanması, Sunumu ve Yayımlanması

Finansal raporların yetkili kişilerce imzalanması

MADDE 13 – (1) Türkiye’de kurulu bankaların yönetim kurulu başkanı, denetim komitesi üyeleri, genel müdürü, finansal raporlamadan sorumlu genel müdür yardımcısı ve ilgili birim müdürü veya bu unvanlara eş değer kişiler tarafından ad, soyad ve unvan belirtilmek suretiyle, bağımsız denetim raporu hariç olmak üzere, biçimi Kurulca belirlenecek yıl sonu ve ara dönem finansal raporlar, bu raporların ekinde yer alan finansal tablolar ile bunlara ilişkin açıklama ve dipnotları ile ay sonları itibarıyla düzenlenen finansal tablolar, bu Yönetmelik hükümlerine ve muhasebe kayıtlarına uygun olduğu belirtilerek imzalanır.

(2) İmza yükümlülüğü, Türkiye’de şube açmak suretiyle faaliyette bulunan bankalarda müdürler kurulu üyelerince yerine getirilir.

Finansal raporların sunumu ve yayımlanması

MADDE 14 – (1) (Değişik:RG-2/4/2019-30733) Bankalar, yıl sonu konsolide ve konsolide olmayan finansal raporları ilgili oldukları yılı takip eden Nisan ayı sonuna kadar Kuruma ve kuruluş birliklerine elektronik ortamda tevdi etmek zorundadır.

(2) **(Değişik:RG-2/4/2019-30733)** Türkiye’de şube açmak suretiyle faaliyette bulunan bankalar, Türkiye’deki yönetim merkezleri tarafından düzenlenen ve müdürler kurulu tarafından imzalanan Türkiye’deki faaliyetlerine ait yıl sonu bilançoları ile gelir tablolarını, bunların açıklama ve dipnotlarını, merkezlerinin bilanço ve gelir tablolarını Kuruma ve kuruluş birliklerine elektronik ortamda tevdi etmek zorundadır.

(3) **(Değişik:RG-2/4/2019-30733)** Bankalar Mart, Haziran ve Eylül ayları sonu itibarıyla düzenleyecekleri konsolide olmayan ara dönem finansal raporlarını kırkbeş gün içinde, konsolide

olanları ise yetmişbeş gün içinde Kuruma ve kuruluş birliklerine elektronik ortamda tevdi etmek zorundadır.

(4) Bankalar, her ay sonu itibarıyla düzenleyecekleri bilânço ve gelir tablolarının birer örneğini ve Kurum tarafından istenen diğer ilave bilgi ve açıklamaları dönemi izleyen otuz gün içinde Kuruma tevdi etmek zorundadır.

(5) **(Değişik:RG-2/4/2019-30733)** Bankalar yıl sonu konsolide ve konsolide olmayan finansal tablolarını dipnotsuz olarak ilgili oldukları yılı takip eden Nisan ayı sonuna kadar Resmî Gazete’de ilan eder.

(6) **(Değişik:RG-31/12/2013-28868)** Kuruluş birlikleri kendilerine tevdi edilen her bir bankanın yıl sonu finansal raporunu en geç beşinci fıkra kapsamında yayımlanan dipnotsuz finansal tabloların Resmî Gazete’de yayımı tarihi itibarıyla, ara dönem finansal raporunu ise kendisine tevdi tarihinden itibaren yedi gün içinde İnternet sayfasında yayımlamakla yükümlüdür.

(7) **(Değişik:RG-31/12/2013-28868)** Bankalar, yıl sonu finansal raporlarını, beşinci fıkra kapsamında yayımlanan dipnotsuz finansal tabloların Resmî Gazete’de yayımı tarihi itibarıyla, ara dönem finansal raporlarını ise kuruluş birlikleri tarafından kamuya açıklandıktan sonra kendi İnternet sayfalarında yayımlamak ve en az beş yıl süreyle kullanıcıların ulaşımına açık tutmak zorundadır.

(8) Kamuya açıklanacak finansal raporların birinci fıkrada belirtilen yetkili mercilere gönderilmesine ve ilân edilmesine ilişkin olarak arızî hâllerde bankalara ek süre vermeye Kurum yetkilidir.

(9) Bankalar, usul ve esasları Kurumca belirlenecek finansal tablo, rapor ve cetvelleri ihtiva eden gözetim raporlarını Kurulca belirlenecek esaslar çerçevesinde ve sürelerde Kuruma tevdi etmek zorundadır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Tekdüzen hesap planı ve izahnamesi

MADDE 15 – (1) (Mülga:RG-1/8/2019-30849)

Yetkili merci

MADDE 16 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasıyla ilgili olarak açıklamalar yapmaya Kurum, ilave düzenlemeler yapmaya Kurul yetkilidir.

Belgelerin saklanması

MADDE 17 – (1) Bankaların, müşterilerinden ve Resmî ya da özel kurum ve kuruluşlardan aldıkları mektup, telgraf, elektronik posta mesajı, ilam ve tebligatlar ile diğer yazıları ve Bankaların İç Sistemleri Hakkında Yönetmelik uyarınca hazırlayacakları raporlar da dâhil olmak üzere, faaliyetleri ile ilgili belgelerin asıllarını veya mümkün olmadığı hâllerde sıhhatlerinden şüpheye mahal vermeyecek kopyalarını ve müşterilerine ve Resmî ya da özel kurum ve kuruluşlara yazdıkları yazıların makine ile alınmış, tarih ve numara sırası verilerek düzenlenecek suretlerini istenildiğinde ibraz edilebilecek şekilde nezdlerinde on yıl süreyle saklamaları zorunludur.

(2) Birinci fıkrada belirtilen belgelerin, oluşturulacak evrak kayıt sisteminde tarih, numara ve konusu belirtilmek suretiyle kaydının tutulması zorunludur. Bankalar, diğer kanunlar ile getirilen sınırlamalar saklı kalmak kaydıyla, yasal defterler dışındaki belgeleri, Kurumca yapılacak denetimlerde veya istenmesi halinde ibraz edilebilecek şekilde mikrofilm, mikrofiş olarak veya elektronik, manyetik veya benzeri ortamlarda saklayabilirler.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 18 – (1) 22/6/2002 tarihli ve 24793 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Muhasebe Uygulama Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

İntibak süreci

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğe istinaden çıkarılacak tebliğler yürürlüğe girinceye kadar bu Yönetmelikle yürürlükten kaldırılan tebliğlerin uygulanmasına devam olunur.

Yürürlük

MADDE 19 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 20 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanı yürütür.

⁽¹⁾ 23/10/2015 tarihli ve 29511 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yönetmelik değişikliği 31/3/2016 tarihinde yürürlüğe girer.

Yönetmeliğin Yayımlandığı Resmî Gazete’nin		
	Tarihi	Sayısı
	1/11/2006	26333
Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayımlandığı Resmî Gazetelerin		
	Tarihi	Sayısı
1.	21/12/2008	27087
2.	31/12/2013	28868
3.	23/10/2015	29511
4.	2/4/2019	30733
5.	1/8/2019	30849